

tibligere har været fulgt, saa maa dog dette Udtryk „Princip“ bruges med nogen Forsigtighed; der kan neppe nok paaberaabes Praxis og altsaa langt mindre et Princip. Der er blevet givet Erstatning for Fribeholdringer efter Krigen i Begyndelsen af Aarhundredet, men de Omstændigheder og Forhold, som dengang vare tilstede, kunne ikke i fjerneste Maade sammenlignes med de nærværende. Der blev dengang givet Erstatning til Hartkornet paa en Tid, da Hartkornet var næsten en negativ Bærbid, men nu kan man dog ikke forlange en Erstatning tilstaaet, som Lovgivningen ikke hjemler, og som altsaa kun bliver Skænk og Gave, i Kraft af saadanne Forholds Tilstedeværelse, som dem, der vare tilstede i Begyndelsen af Aarhundredet. Det Gæste, der kan paaberaabes til Støtte for en Praxis — ikke for et Princip — er, at man efter Krigen 1848—50 gav en saadan Erstatning; men det fremgaaer jo nok som af den daværende Erstatningslov, at man ingenlunde anerkjendte nogen Berettigelse til Erstatning, men kun tilstod en extraordinair Godtgjørelse; det var det Hele. Hvad jeg tidligere har anført af Bestemmelserne i Loven af 17de November 1865, har jeg ingenlunde anført for at godtgjøre, at Hartkornet skulde bære en Særbyrde ved denne Leilighed; jeg har kun nævnt det som et hertil hørende Beviis for, at man ikke i de tidligere Erstatningslove har erkjendt det almindelige Princip, som det ærede Mindretals Ordfører vilde gjøre gjældende, nemlig at samtlige Statsborgere skulde bære samtlige Byrder, hidrørende fra Krigen, og jeg troer, at hvad jeg citerede af Loven af 17de November, nok som maa have beviist dette. At selv den Godtgjørelse, som Lovudkastet vil tilstaae, langt fra er fuld Godtgjørelse, viser jo nok som, at selv om Mindretallets Indstilling bliver fulgt, vil ikke dette saakaldte Princip blive godkjendt, thi for at dette skulde blive Tilfældet, maatte man give fuld Erstatning.

Hjør: Det er kun en kort Bemærkning, jeg skal tillade mig at gjøre. Naar jeg før brugte Udtrykket „overliste“, har jeg paa ingenomhøist Maade derved sigtet til den høitæredede Minister. Dette var saa langt fra min

Tanke, at jeg tværtimod villigt skal erkjende, at den høitæredede Minister vist aldrig overlister Nogen; dertil er hans Færd altfor aaben. Naar jeg har brugt Udtrykket „overliste“, da staaer dette i Forbindelse med den Følelse, som let kan paatvinge sig adskillige Medlemmer, at man staaer i en Slags Gjæld til andre Borgere i Landet, som tidligere have ydet Erstatning af lignende Art. Det er dette, jeg tilfulde erkjender, men jeg kan ikke komme bort fra, at den Maade, hvorpaa man nu efter Lovudkastet vil fordele Byrden, er uretfærdig, ja saa uretfærdig, at man, hellere end at betage en saadan Fordeling, maa skride til at forkaste hele Loven. Det var kun dette, jeg vilde sige for at forklare min Tanke i Henseende til Sagen, og jeg skal endnu kun tilføie, at Lovudkastet stiller sig for mig som saa meget mere uretfærdigt, som der, efter hvad der allerede er fremhævet af det ærede Medlem for Skanderborg Amts 2den Valgkreds (H. Jensen), er flere Nøgmand blandt Hartkornseierne, der ikke ere kjærligt, ligesom det er en bekjendt Sag, at Krigens Tryk ikke er falden lige byrdefuldt paa Alle. Men naar nu dette Tryk skal ligeliggjøres for Alle, er det dog naturligt, at alle Skattebyrderne hde deres Deel af Erstatningen, og denne Tanke er saa klart og tydeligt udtalt i Mindretallets Forslag, at jeg ikke kan Andet end paant anbefale dette til Vedtagelse.

H. Larsen: Jeg kunde have frafaldet Ordet, men der var dog nogle Bemærkninger, som den ærede sidste Taler gjorde, som jeg ikke kan finde rigtige og derfor ønsker at imødegaae. Naar han meente, at det omtalte Exempel fra Afsens skulde pege hen paa, at Byrden ikke var synderlig stor, da den kun blev tre Rigsdaler pr. Tønde Hartkorn, da maa jeg dertil bemærke, at det dog forekommer mig, at den bliver langt mere byrdefuld, naar den bliver fordeelt paa Alle, ogsaa paa dem, som hverken have reist eller have haft Uleilighed med Alt, hvad der henhørte dertil. Det forekommer mig, at det seer ud, som om man vilde styde Loven tilside, naar man eensidig vil fastholde det Princip, at Statskassen skal udrede Erstatningen. Jeg skal være enig med det ærede Mindretal i, at det Princip, som det